

Verslag van een openbaar verhoor

De parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening heeft op 6 september 2023 **mevrouw Gonçalves Tavares** als getuige gehoord, die werd bijgestaan door mevrouw Bozia.

Voorzitter: Belhaj

Griffier: Sjerp

Aanwezige leden van de commissie: Aartsen, Azarkan, Belhaj, Maatoug, Van Nispen, Van Raan, Sylvana Simons en Slootweg.

Aanvang 10.15 uur.

De **voorzitter**:

Welkom bij de openbare verhoren van de parlementaire enquête Fraudebeleid en Dienstverlening. Vandaag is de eerste dag in de eerste week van in totaal vijf verhoorweken. Het zullen intensieve en informatieve weken worden. Op deze eerste dag van verhoren gaan we vijf getuigen en deskundigen horen.

Ik verzoek de griffier om de eerste getuige van vandaag, mevrouw Gonçalves Tavares, naar binnen te leiden.

(Mevrouw Gonçalves Tavares wordt binnengeleid door de griffier.)

De **voorzitter**:

Welkom, mevrouw Gonçalves Tavares. U wordt vandaag gehoord als getuige. Dit verhoor vindt plaats onder ede. U heeft ervoor gekozen de belofte af te leggen. Ik verzoek u met de belofte te bevestigen dat u de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen.

(In handen van de voorzitter legt de mevrouw Gonçalves Tavares de belofte af.)

De **voorzitter**:

Dan staat u nu onder ede en mag u plaatsnemen.

Goedemorgen, mevrouw Gonçalves Tavares. Ik heet u nogmaals van harte welkom namens de parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening.

De Tweede Kamer heeft op 1 februari 2022 besloten een parlementaire enquête te houden naar het fraudebeleid en de dienstverlening van de overheid. Doel van de enquête is te komen tot waarheidsvinding en daar een oordeel over te vormen. Centraal staat de manier waarop de overheid fraude bestrijdt en tekort is geschoten in de dienstverlening aan en rechtsbescherming van burgers. De commissie onderzoekt onder andere hoe en waarom dit heeft kunnen gebeuren.

Ik vraag u om tijdens dit verhoor uw microfoon aan te laten staan. Ik zie dat u bijgestaan wordt. De commissie wil u er even op wijzen dat u als bijstandsverlener u niet het woord dient te nemen.

Nogmaals welkom. We gaan beginnen. Dit verhoor zal worden afgenomen door de leden Simons en Van Nispen. Voordat ik ga beginnen, vraag ik: is alles duidelijk?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja, hoor.

De **voorzitter**:

Oké. Dan gaan we beginnen en geef ik het woord aan mevrouw Simons.

Mevrouw **Simons**:

Goedemorgen, mevrouw Gonçalves Tavares. Wij gaan u horen, onder andere omdat u een alleenstaande werkende moeder van drie kinderen bent. Inmiddels zijn zij volwassen: 23, 19 en een zoon van 22 jaar. Ik kan me voorstellen dat het spannend is voor u. Ik zal proberen u door dit verhoor te leiden. Als u de behoefte voelt om aan te geven dat u nog iets wilt zeggen of iets anders, dan heeft u daartoe alle ruimte.

U bent een van de toeslagenouders, door de Belastingdienst onterecht als fraudeur bestempeld. In 2013 werd beslag gelegd op uw inkomen en werden alle toeslagen stopgezet. U moest een bedrag terugbetalen van €125.000. Ik wil graag stap voor stap met u ingaan op de problemen die u met en door de Belastingdienst heeft ondervonden. U werd met strenge maatregelen geconfronteerd. Zoals ik al zei: de toeslagen werden stopgezet en u moest terugbetalen. Hierdoor heeft u ernstig geleden. Ik wil heel graag met u

beginnen, mevrouw Gonçalves Tavares, bij wie u was voordat dit alles u trof. Zou u mij misschien door een gemiddelde dag uit uw leven kunnen leiden? Of kunt u in ieder geval een beeld geven van hoe uw leven er toen uitzag?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**

Goedemorgen allemaal. Wie ik was? Ik was een vrouw die altijd een glimlach op haar gezicht had en een hardwerkende moeder, totdat die glimlach van mijn gezicht werd afgenomen met een brief van de Belastingdienst waarin stond dat ik een bedrag terug moest betalen. Daarvan snap ik tot op heden niet hoe dat in godsnaam heeft mogen gebeuren. Van alleenstaande moeder met drie kinderen, werken en het volgens de regels doen naar ineens €125.000 op je deurmat, wat opgelopen is tot bijna twee ton.

Mevrouw **Simons:**

Hoe zag een gemiddelde dag voor uw gezin er op dat moment uit? Hoe oud waren uw kinderen bijvoorbeeld op dat moment?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**

De leeftijd van de kinderen ben ik nu even kwijt, maar mijn kinderen waren wel jong. Wij stonden elke dag op, moesten naar school en gaan werken. Dus je gaat je kinderen gewoon klaarmaken zoals normale ouders. Bij mij was dat op het moment dat ik de brief kreeg niet meer zo, want de lachende moeder was er niet meer. Er was alleen maar de zorg van: achter deze deur hebben we wel een megaschuld, waarvan ik niet weet of ik die ga betalen of jullie. Want mijn hoofd ging de hele tijd malen: als ik dadelijk terug naar huis kom, staan mijn spullen er dan nog en heb ik nog wel een huis? Ik ging ervan uit dat het geen €125.000 was maar €125, tot ik op mijn werk werd ingelicht: Dulce, dat is geen €125 maar €125.000.

Mevrouw **Simons:**

Ik wil even met u stap voor stap naar dat moment gaan. Uw kinderen gingen naar een kinderopvangorganisatie en die kwam in het vizier van de Belastingdienst. De Belastingdienst vermoedde fraude bij de kinderopvangorganisatie. De kinderopvangorganisatie maakte misbruik van de gegevens van ouders om grote bedragen te kunnen ontvangen. Hoe heeft u zich bij die organisatie ingeschreven?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**

Ik ging eigenlijk iemand bijstaan om te vertalen. Toen zeiden ze: "Wil je hier niet naartoe? Het is dicht bij familie, dicht bij huis en dicht bij je werk". Ik dacht: waarom niet? Dat was de grootste fout die ik ooit in mijn leven heb

mogen begaan. Iedereen maakt fouten, maar ik wist niet dat deze fout zo groot zou zijn en zo veel impact zou hebben op mij, heel mijn gezin en mijn zussen.

Mevrouw **Simons**:

Hoeveel dagen per week bracht u uw kinderen naar de opvang?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ik werk vier dagen, van maandag tot en met vrijdag, en op woensdag en in het weekend vrij. Dus op die dagen ging ik mijn kinderen gewoon naar de opvang brengen, waar ik recht op had. Dat deed ik.

Mevrouw **Simons**:

U ontving een eerste brief van de Belastingdienst in 2009. Klopt dat?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ik ontving daarvoor brieven dat ik moest terugbetalen. Ik snapte het niet. Ik vroeg dat aan de opvang en die zei: dat komt goed. Maar in 2009 kwam echt de klap en dacht ik: deze ga ik echt niet overleven.

Mevrouw **Simons**:

Ik wil heel graag met u naar het moment dat u de brief opende. U kwam thuis, er lag post op de mat en u dacht: nou, even kijken wat het is. U maakt hem open en u vindt een brief.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja. Dat was een brief van de Belastingdienst. Ik vergeet dat nooit meer. Een roze. Normaal krijg je blauw, maar dat was echt een witte. Daarin stond een dwangbevel. Ik denk: een dwangbevel? Hè? Maar ik dacht dat het €125 was. Ik ging lezen. Toen ging ik bellen. Ik dacht: wat is dit?

Mevrouw **Simons**:

Wie belde u?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

De Belastingdienst. Ik dacht: wat is dit? Waarom moet ik iets terugbetalen? Ik vroeg: kan ik het volgende maand betalen? Toen zeiden ze: nee, u moet €125.000 terugbetalen. Ik denk: hè, dit klopt niet.

Mevrouw **Simons**:

Mevrouw Gonçalves Tavares, stond in de brief ook waarom u ...

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee. Het was niet duidelijk, alleen dat ik moest terugbetalen. Maar ik zei: wat is dit? Toen heb ik zelf de opvang gebeld. Ik vroeg: volgens mij heb ik een brief gekregen en ik snap het helemaal niet, want €125.000 ... Toen zeiden ze: dat komt goed; wij maken bezwaar. Dus ik denk: oké. Dan ga je ervan uit: dit gaat goedkomen. Dus niet.

Mevrouw **Simons**:

Stond in de brief op welke gegevens de Belastingdienst de beslissing had gebaseerd dat u dat bedrag terug moest betalen?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee. Er stond dat ik niet voldoende informatie had verstrekt. Ik vroeg: welke informatie? Toen heb ik de opvang gebeld: "Wat gaan we doen? Om welke informatie vragen ze?" Toen zeiden ze: wij gaan het versturen; het komt goed.

Mevrouw **Simons**:

Ik ga nog even terug naar de brief om te kijken wat daarin stond. Stond er bijvoorbeeld in welke actie u kon ondernemen om dat bedrag ...

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee. Er stond dat ik binnen zoveel tijd dat bedrag moest betalen en voor de rest niet wat ik precies moest doen. Dat stond er niet bij.

Mevrouw **Simons**:

U besloot daarop contact op te nemen met het kinderopvangbedrijf. Zij zeiden: het komt goed. U vertelde al eerder dat u ook de Belastingdienst had gebeld. Kreeg u de gewenste informatie uit dat gesprek met de Belastingdienst?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee, nee. Je hoorde al dat ze geen begrip hadden. Ze hadden geen geduld. "Nee. Zoals het er staat, moet u het gaan doen." Ik dacht: hè, wat gebeurt hier? Het was voor mij niet duidelijk. Het is voor mij pas duidelijk geworden toen ik zag dat de opvang ontruimd werd. Na 2009 en al die jaren kwam er echt ... 2013, dat ...

Mevrouw **Simons**:

Ik kom daar straks nog met u over te spreken. Ik ben eerst nog even

benieuwd: wanneer wist u dat het echt serieus was? Wanneer begon u zich echt zorgen te maken?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**
2013.

Mevrouw **Simons:**
Was dat naar aanleiding van wat u zojuist deelde over het ontruimen van het kinderdagverblijf?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**
Ja.

Mevrouw **Simons:**
Kunt u voor ons schetsen hoe dat eruitzag, de ontruiming van een kinderdagverblijf? Wat heeft u daarvan meegekregen?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**
Ik werd gebeld dat ik ook zelf ontruimd zou worden. De Belastingdienst had mij daarvoor gebeld in de avond. Om 22.00 uur 's avonds kreeg ik een telefoontje dat ik een fraudeur was. Ik dacht: wat voor grap is dit?

Mevrouw **Simons:**
Mag ik u vragen: de telefoon ging?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**
Mijn telefoon ging. Ik lag te slapen – het was 22.00 uur 's avonds – want ik moest de volgende dag werken. Ik zou ook ontruimd worden. Ik dacht: hè? De Belastingdienst belt om 22.00 uur? Ik ging nog lachen. Ik zei: dit gebeurt niet; de Belastingdienst belt nooit iemand om 22.00 uur. Toen zeiden ze: jij, je zussen ... Toen zei ik: ja, je kent mijn zussen niet. Toen gingen ze hen bij naam noemen en het adres. Ik dacht: dit is gewoon een grap. Ik heb de telefoon opgehangen. De volgende dag, toen we naar de opvang moesten gaan, had ik een nachtmerrie. Ik dacht: dit gaat nooit uit mijn gezicht. De Douane ... Nee, de Belastingdienst was er. Op het plein stonden allemaal vrachtauto's en ze begonnen met spullen naar beneden te gooien.

Mevrouw **Simons:**
Dit was de volgende dag, toen u uw kinderen naar het kinderdagverblijf wilde brengen?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja. Toen dacht ik: wacht even, het telefoontje van gisteren ... Ik had toen een manager, die nu overleden is. Ik zei: volgens mij heb ik een probleem; ik ben gisteren gebeld dat ik ontruimd zou worden. Toen is hij zelf gaan navragen. Het bleek echt dat ik in een situatie zat waar ik niet meer uit zou komen.

Mevrouw **Simons**:

Was op dat moment uw toeslag al stopgezet?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja. Op het moment dat ik die brieven kreeg, ontving ik ook ... Het was per direct, zonder uitleg, zonder één telefoontje of een brief. Alles was stopgezet. Alles, per direct.

Mevrouw **Simons**:

De dag dat u zag dat het kinderopvangverblijf werd ontruimd, stond u daar met uw kinderen, op weg naar uw werk.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja.

Mevrouw **Simons**:

U zag de ontruiming plaatsvinden. Hoe is dat verdergegaan?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nou, toen ... Ik wist niet meer wie ik was of wat ik moest doen, want ik dacht: volgens mij gaat dat zo meteen ook mij bij thuis gebeuren. Mijn werkgever had toen gezegd: komt goed, Dulce, blijf rustig, we gaan dit oplossen. Ik zei: "Hoe? Heb ik straks een huis? Kan ik straks ergens naartoe gaan?" Hij zei: ik ga je helpen. Ik zei: hoe? Dan word je afhankelijk van een ander. Dan maak jij het probleem van jezelf het probleem van een ander. Dan heb je drie kinderen. Ik dacht: wat heb ik mezelf en mijn kinderen aangedaan?

Mevrouw **Simons**:

U voelde zich op dat moment schuldig?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja.

Mevrouw **Simons**:

Wat dacht u op dat moment dat u verkeerd had gedaan?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ik dacht: waarom ben ik hier gekomen; waarom ben ik naar Rotterdam gekomen; waarom ben ik ergens ingestapt zonder te kijken of te informeren? Als vrouw zijnde voelde ik me ... De kracht was me ontnomen op dat moment. Ik zei: ik heb mijn leven en mijn kinderen naar ... ik weet niet naar wat ... welke boot ben ik in gestapt?

Mevrouw **Simons**:

Die dag toen u daar stond met uw kinderen ... U moest naar uw werk, maar de kinderen hadden op dat moment geen opvang. Hoe is dat verdergegaan?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Niet alleen mijn kinderen, heel de opvang. Ik wist het niet meer. Mijn werkgever had toen gezegd: pak je spullen, ga alles verzamelen wat je kan verzamelen, we gaan hulp zoeken. Hij zei: heb je al eerder hulp gezocht? Ik zei: ja. Toen had ik de namen gegeven van waar ik hulp was gaan zoeken.

Mevrouw **Simons**:

Was dat bij een instantie of bij ...

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Dat was bij instanties, bij de gemeentelijke kredietbank. Die hadden mij toen afgewezen. Nee, die hadden mij aangenomen. Toen zei mijn werkgever: hoe kan een kredietbank jou aannemen als ze weten dat ze jou niet kunnen helpen met dit bedrag?

Mevrouw **Simons**:

Het feit dat uw toeslagen werden stopgezet, mevrouw Gonçalves Tavares, wat had dat voor financiële consequenties voor u?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Heel veel, heel veel. Er werd beslag op mijn inkomen gelegd door de Belastingdienst zelf. Er werd geld ingehouden.

Mevrouw **Simons**:

Hoeveel geld werd er maandelijks ingehouden?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Veel.

Mevrouw **Simons**:
Heeft u een bedrag?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Nou, ik hield soms €250 over per maand.

Mevrouw **Simons**:
Voor uw gezin met drie kinderen?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Ja. Alles werd ingenomen. Toen hadden mijn werkgever en maatschappelijk werker gezegd: Dulce, je hebt een probleem. Ik zei: ik weet het.

Mevrouw **Simons**:
Is er op het moment dat u van die €200 moest rondkomen en die beslagen er lagen, door de Belastingdienst contact met u opgenomen om te kijken hoe die situatie er in de praktijk voor u uitzag?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Nee. Er is vanuit de Belastingdienst nooit contact opgenomen. Elke keer dat ik contact ging opnemen, was het geen goed telefoontje, geen goed gesprek: "U moet betalen!" Want op het moment dat ik mijn sofinummer gaf, wisten ze gelijk: geen genade. Maar in mijn dossier stonden later ook alle gesprekken tussen de medewerkers en het fraudeteam. Dat kon ik allemaal later teruglezen, hoe ze eigenlijk met ons, mij en al die andere ouders van dezelfde opvang, omgingen: gewoon die ouders straffen; geen genade, gewoon alles op nul.

Mevrouw **Simons**:
Mevrouw Gonçalves Tavares, daar ga ik straks verder met u over praten. Ik probeer me voor te stellen hoe het leven eruitziet voor een gezin van vier mensen die van €200 per maand moeten rondkomen. Ik durf de vraag bijna niet te stellen, maar als de kinderen 's morgens wakker werden, had u dan ontbijt voor ze?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Niet altijd.

Mevrouw **Simons**:

Wat doet het met een moeder als zij haar kinderen niet van ontbijt kan voorzien?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Zoals we weten, moet iedereen in het leven eten. Als je niet gezond eet, heb je later in de toekomst ook problemen. Ik heb mijn kinderen niet gebaard om hun dit te geven. Maar elke keer als de kinderen zeiden "wat gaan we eten?", zei ik: we lopen wel, we kijken wel. Mijn dochter zei: waarom zeg je altijd nee? Mijn zoon bleef altijd stil kijken. Maar als ik met hen liep, kwamen de tranen vanzelf. "Waarom ben je aan het huilen?" Ik zeg: dat komt door de wind. Ze zeggen: maar mamma, er is geen wind. Dan ben je aan het nadenken, van: oké ... Op mijn werk ging ik altijd kijken, en als een collega zei "wil je eten?", dan zei ik: nee. Soms liep ik naar de kleedkamer. Maar er was een teamleider die dat in de gaten had. Daar ben ik hem heel dankbaar voor, want door zijn oplettendheid ... Want hij wist het al elke keer als er beslag kwam. Tot hij op een dag zei: Dulce, we moeten echt lopen, ga hulp zoeken. Ik zei: dit komt goed. Hij was degene die het doorhad. Ik zei: hoe weet jij dit allemaal? Hij zei: ik ben gestuurd, Dulce; ik observeer, daar ben ik teamleider voor.

Mevrouw **Simons**:

Waren er nog andere plekken waar u hulp vond, behalve bij uw teamleider?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ik ging niet naar mijn teamleider, ik ging naar niemand, maar door mijn houding had hij het door. Hij zei ook niet veel, maar toen er op mijn werk bezoek kwam van de Belastingdienst, zei mijn manager: we gaan Dulce beschermen.

Mevrouw **Simons**:

Weet u ongeveer wanneer dat was dat er iemand van de Belastingdienst bij u op het werk langskwam?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee. Ik hoorde dit allemaal achteraf, nadat de toeslagenaffaire naar boven was gekomen. Om mij te beschermen hebben ze me bewust niet alles verteld. Ik heb dit allemaal recent te horen gekregen. Sinds ik met die toeslagen zit, heb ik dingen gehoord waardoor ik denk: er zijn mensen die mij bewust hebben beschermd en die wisten dat dit onmogelijk was.

Mevrouw **Simons**:
Maar u sprak er zelf niet over?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Nee, nee.

Mevrouw **Simons**:
Wat was de reden dat u er niet over sprak?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Ik had mezelf eerst de schuld gegeven. Ik geef mezelf ook de schuld, want iedereen let op, maar ik dacht: de Belastingdienst en de opvang, dat zit wel goed. Het is niet mijn taak om te onderzoeken of die opvang gaat frauderen. Ik doe mijn part. Dat is naleven wat er aan mij gevraagd is, en voor de rest is het niet mijn zaak om te gaan kijken wie wat doet. Ik moest mijn plicht doen. Dat heb ik gedaan. En buiten dat werd er gewoon misbruik gemaakt van onze goedheid, van mijn goedheid. Ik heb gezegd "misbruik van mijn kinderen", want de kinderen zijn het goud. Daar zat het geld. De opvang keek meer naar het geld dan te bieden waar ze eigenlijk voor stonden.

Mevrouw **Simons**:
Die €200 euro niet alleen bedoeld om eten van te kopen.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Nee. Ik moest mijn huur betalen, Eneco. Ik moest mijn vaste lasten betalen zoals iedereen. Maar daar kwam niets van en zo kreeg ik meer schulden, huurachterstand, noem maar op. Soms was het niet alleen €200, maar mijn salaris was verschillend: soms kreeg ik meer en soms kreeg ik minder. Maar ik kreeg pas adem toen mijn manager mij had begeleid naar de wettelijke schuldhulpverlening.

Mevrouw **Simons**:
Is dat in 2016 geweest?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Ja.

Mevrouw **Simons**:
Want dat is ook het jaar waarin u naar de rechtbank stapte.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja.

Mevrouw **Simons**:

Uw manager heeft u daarbij geholpen.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja.

Mevrouw **Simons**:

Wat gebeurde er in de rechtbank?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Er was een deur, zoals ik nu door deze deur binnen ben gekomen. Ik was bang, want ik dacht: wat gaat mij gebeuren achter die deur? Toen ging die deur open en werd weer gesloten. Ik had een gesprek daar, ik had zoals iedereen mensen daar staan. Er waren vrouwen. Ze had mij één vraag gesteld. "Ik wil dat je eerlijk bent. Als je eerlijk bent, kunnen we je helpen. Zo niet, dan sta je in je uppie."

Mevrouw **Simons**:

Kunt u voor mij duidelijk maken wie deze mevrouw was die dat tegen u zei?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Dat was een vrouwelijke rechter. Die vroeg of er ooit geld van de kinderopvang op mijn rekening is gekomen. Ik zeg: ja, er is ooit een bedrag gekomen, maar dat bedrag is gelijk overgemaakt. Toen zeiden ze: je spreekt de waarheid. Toen zeiden ze: wat is de naam van de opvang? Die heb ik genoemd. Toen zeiden ze: "We gaan u helpen, want u bent niet de enige. Er zijn er zoveel. Ga ouders zoeken en ga hiervoor vechten."

Mevrouw **Simons**:

Dat was het advies van de rechter?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja. En ze zei: "Als je deze deur uitloopt, staat er iemand buiten. Dat is een bewindvoerder. Die gaat jou helpen de komende drie jaar. Ga ervoor vechten." Ik zei: oké.

Mevrouw **Simons**:

Begrijp ik het goed dat deze rechter u verwees naar een bewindvoerder die u ging helpen om in de schuldhulpverlening te komen?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja, de wettelijke schuldhulpverlening.

Mevrouw **Simons**:

En dat zou een periode van drie jaar betreffen.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja.

Mevrouw **Simons**:

Viel de last toen even van u af?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Toen ik naar buiten ging, stond daar een vrouwelijk persoon. Die ging me alles uitleggen wat de komende drie jaar zou gebeuren en zei tegen mij: ik kom bij jou thuis. Toen zij bij mij thuis kwam, keek ze. Ze keek naar mijn kinderen en zei: ik geloof niet dat jij dit hebt gedaan.

Mevrouw **Simons**:

Wat zag zij, volgens u, toen zij bij u thuis kwam?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ik was georganiseerd, ondanks alle ellende. Ze vroeg: heb jij echt problemen? Ik zei: ja. Ze zei: "Dat zie ik, maar dat is niet te zien aan hoe jij je huis en je kinderen ... Je hebt niet veel, maar je huis is schoon. Ik wil één ding van jou: om de drie maanden stuur jij een bewijs dat je al je vaste lasten hebt betaald. Ik laat alles aan jou over, want ik weet dat jij dat kan. Iemand die echt heeft gefraudeerd, die niet weet hoe het moet, is namelijk niet zo georganiseerd. Jij gaat alles zelf betalen, waaronder je huur, en je maakt alleen maar naar ons over wat wij van jou vragen. De rest incasseren we bij je werk." "Is goed", zei ik.

Mevrouw **Simons**:

U zei: is goed. Ik kan me voorstellen dat het een fijne ervaring moet zijn geweest dat er een begin leek te komen van oplossingen.

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**

Ja, daar was het, daar was het: de rust. Ik had namelijk heel veel brieven waarvan ik echt dacht: pfoeh. Maar vanaf het moment dat ik de rechtbank binnenstapte en onder bewind werd gesteld, was de hele beslaglegging weg. Ik schrok. Dat was namelijk ook het eerste moment na jaren dat ik een betaling van de Belastingdienst kreeg. Ik kreeg nog die dag €105 op mijn rekening. Ik belde toen mijn zusje en zei: "Ben ik gek of zie ik dit goed? Ik stuur je een screenshot. Kijk." Ze zei: ja, €105 van de Belastingdienst. Die moest ik later terugbetalen.

Mevrouw **Simons:**

Waar was die €105 voor bedoeld en waarom moest u die terugbetalen?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**

Ik weet het niet, maar toen wij Renske Leijten hadden ontmoet, kregen wij gesprekken.

Mevrouw **Simons:**

U heeft het over Renske Leijten, toentertijd Kamerlid voor de SP.

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**

Ja. Zij was degene die in ons geloofde.

Mevrouw **Simons:**

Hoe is die ontmoeting met mevrouw Leijten tot stand gekomen?

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**

Nou, er kwam een aanmeldpunt. Er werd gezegd: "Ben je ooit slachtoffer geworden van de kinderopvang? Meld je dan aan." Maria Sanchez zei ook: meld je aan. "Dat ga ik zeker doen", zei ik.

Mevrouw **Simons:**

Mevrouw Maria Sanchez is ook een moeder die gedupeerd is in het toeslagenschandaal.

Mevrouw **Gonçalves Tavares:**

Ja, zij is ook een gedupeerde. Vóór dit alles hebben wij een groep gemaakt met alle vrouwen van dezelfde kinderopvang. Nadat ik van de rechtbank kwam, zijn we ouders gaan verzamelen, hebben we een groep gemaakt en zijn we aangifte wezen doen. We mochten geen aangifte doen tegen de

Belastingdienst, maar wel tegen de opvang. We hadden dus een groepsapp. In die app zeiden we: meld jullie aan. Zo hebben we dat gedaan.

Mevrouw **Simons**:

Mijn collega, de heer Van Nispen, zal straks met u verder spreken. Wellicht komt dit dan ook nog ter sprake. Ik kom nog even terug op de informatie die u kreeg van de Belastingdienst en in de rechtbank. Hoorde ik u zeggen dat u in 2016 voor het eerst hoorde dat er meer gevallen zoals u waren, namelijk via een rechter?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja, dat klopt. Toen ik daar was, was alleen de naam van de opvang genoeg. Ze keken me aan en zeiden: "Dit is de druppel. Ga ouders verzamelen, ga vechten en maak hiervan een civiele zaak, want dit klopt niet." Ze zeiden: we stellen je twee vragen. Die vragen heb ik correct beantwoord. Toen zeiden ze: "We geloven je en we gaan je hulp geven. Met die hulp moet je andere ouders gaan zoeken. Het is tijd om op te staan." Er was namelijk zo veel niet-kloppende informatie over de opvang en mijn bedrag was zo hoog dat het onmogelijk was. Ze zeiden: dit klopt niet. Ik vroeg: maar de Belastingdienst zegt dat ik moet betalen, dus wat moet ik doen?

Mevrouw **Simons**:

Ik geef het woord aan mijn collega, meneer Van Nispen. Dank u wel tot zover.

De heer **Van Nispen** (SP):

Dank u wel. Mevrouw Gonçalves Tavares, u heeft ons al veel verteld over wat u is aangedaan. U bent onverwacht en zonder bewijs of nader onderzoek onterecht aangemerkt als fraudeur. U heeft ons ook al verteld over de gevolgen die het voor u en voor uw kinderen heeft gehad. Ik wil u nu enkele vragen stellen over uw contact met de Belastingdienst en de informatie die u kreeg over rechtsbescherming, dus over de manier waarop uw rechten en belangen gewaarborgd werden en wat u ertegen kon doen.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nou, wat was rechtsbescherming bij de Belastingdienst? Die had ik niet. Die hadden wij niet.

De heer **Van Nispen** (SP):

Ik ga u daar vragen over stellen.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Is goed.

De heer **Van Nispen** (SP):
Hoe verliep uw contact met de Belastingdienst in al die jaren dat u door de Belastingdienst bent bestempeld als fraudeur?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Het was gewoon: betalen, u bent fraudeur. Ze waren niet vriendelijk. Maar ik neem het niemand kwalijk die mij toen te woord heeft gestaan, want zij hadden ook een opdracht. Dat kon je terugzien. Dat was gewoon: straffen, alles op nul zetten en we gaan ze pakken. Dat stond ook letterlijk in mijn dossier.

De heer **Van Nispen** (SP):
U heeft later in uw dossier gezien dat dat er stond.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Ja, en daar stonden ook goede mensen, die zeiden: ze spreken de waarheid, ze spreekt de waarheid, effe luisteren. Maar ook stond er: nee, geen genade, op nul, gewoon straffen. Dat was pijnlijk om te lezen, om terug te zien hoe mensen – we zijn allemaal mensen – met elkaar omgaan. Ik ga ervan uit dat heel veel mensen ook onder spanning hebben gewerkt om dit te doen. Ik ga ervan uit dat er wel goede mensen tussen waren, die volgens mij ook de spanning hebben gevoeld die wij hebben gevoeld. Ik denk niet dat iedereen heeft gevoeld wat wij als ouders hebben gevoeld, maar als je onder zo'n werkdruk moet werken ... Ik zou niet weten en ik zou me ook niet willen voorstellen hoe die voor hen was, maar het dossier was heel duidelijk – met dank aan Renske, Pieter, Azarkan en al die anderen voor de hulp. Toen wij het dossier terugkregen, kreeg ik echt een black-out. Ik zei: dit is niet menselijk.

De heer **Van Nispen** (SP):
Hoe verliep uw contact met de Belastingdienst? Was dat vooral telefonisch of was dat ook per e-mail of via brieven?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Telefonisch. Ik had zelfs handmatig brieven geschreven, maar ze zeiden: jullie hebben nooit gereageerd, je hebt nooit gereageerd. Nadat ik mijn dossier terugkreeg, zag ik ook mijn handmatige brief terug waarin ik ging smeken van "ik heb drie kinderen, laat mij alsjeblieft wat overhouden om

mijn kinderen eten te geven". Toen dacht ik: hoe komt het dat jullie hebben gezegd dat we nergens op hebben gereageerd? Er zijn ook heel veel dingen weggehaald, maar die handmatige brief zat erin. Toen dacht ik: oké, die is van mij.

De heer **Van Nispen** (SP):

Had u een vaste contactpersoon als u belde met de Belastingdienst?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee, nee, nee. Die hadden we niet. Elke keer waren het verschillende mensen. Er waren mensen die je niet eens te woord wilden staan, want dat was hun opdracht. Mijn sofinummer was gekoppeld. Op het moment dat je je sofinummer geeft, zijn ze niet meer vriendelijk en zeggen ze: ja, betalen. Maar er stonden ook vaste bedragen die ik moest betalen. Eigenlijk hadden zij al een vaste betaalregeling voor mij geregeld. Dat bedrag verdiende ik niet eens. €2.500. Dat kreeg ik niet eens. Ik dacht: hoe? "Ja, maar mevrouw, u hebt gefraudeerd." Ik zei: bewijs het, hoe komen jullie erop? Geen antwoord.

De heer **Van Nispen** (SP):

Daar kreeg u geen antwoord op.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee.

De heer **Van Nispen** (SP):

Als u de vraag stelde "hoe komt u erop, waarom denkt u dat ik gefraudeerd heb?" kreeg u daar geen antwoord op?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee. Je kreeg ook onbeschofte mensen aan de lijn. "Ja, maar dat heb je zelf gedaan." "Dat heb ik zelf gedaan? Nee, er is mij iets opgelegd zonder tekst en uitleg, dus wat gebeurt hier?"

De heer **Van Nispen** (SP):

Vond u daar een luisterend oor?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee.

De heer **Van Nispen** (SP):

Had u de mogelijkheid om nadere informatie op te vragen bij de Belastingdienst?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee, want het was alleen maar: je moet betalen. Ja, wat ging ik betalen? Op een gegeven moment hadden ze zelfs beslag gelegd. Ik dacht: het wordt al van mij afgenomen, ik betaal al. Op een gegeven moment werd ik zeker en zeker. Op een gegeven moment dacht ik: weet je, ze pakken al m'n geld; ik laat het. Ja, want je hebt geen grip meer. Je hebt geen grip als je alleen maar hoort: "Je moet betalen. Je bent fraudeur". Ik dacht: wie zegt dat, waar kunnen jullie dat op baseren?

De heer **Van Nispen** (SP):

En die mededelingen, de bedragen die u ons heeft genoemd die u moest betalen, kreeg u per brief?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja. €125.000 kreeg ik zwart-op-wit in een brief. Dat is later opgelopen tot een megabedrag waarvan ik denk: heb ik überhaupt ooit recht gehad op kinderopvang, heb ik iets aangevraagd waar ik geen recht op heb? Ik denk: Dulce, hoe dom ben je geweest? Maar dit is geen domheid, want ik werk en ik heb daar recht op.

De heer **Van Nispen** (SP):

Stond er in die brieven waarin het ging om het bedrag van €125.000 waar dat bedrag op was gebaseerd, welk deel terugbetaling was of hoe dat bedrag was opgebouwd?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee. Ik kreeg dat allemaal achteraf. Nadat we met Renske Leijten de dossiers kregen, kregen we gesprekken. Toen kreeg ik echt duidelijk te horen wat er werkelijk was misgegaan. Eigenlijk was er niks misgegaan. Toen kreeg ik de waarheid dat ik er niks mee te maken had, dat ik niet had gefraudeerd, maar dat ik was gekoppeld aan een kinderopvang die had gefraudeerd. Dat was de klap voor mij. Ik dacht: al die jaren heb ik onder stress, onder spanning ... Toen kreeg ik de uitleg. Mijn hersens begrepen en ontvingen het niet meer. Ik begreep het niet. Ik dacht: dit was dus allemaal niet nodig?

De heer **Van Nispen** (SP):

Daar komen we zo ook nog op. Daar heb ik nog een vraag over. Hoe informeerde de Belastingdienst u over belangrijke deadlines, bijvoorbeeld over wanneer welk bedrag terugbetaald moest worden?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Brieven. Het waren brieven. Er werd niet gebeld, maar het waren brieven.

De heer **Van Nispen** (SP):

En als u vervolgens belde, gebeurde er wat u ons net beschreef?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ik zei: dit bedrag kan ik niet betalen. "Ja maar, mevrouw ..." Ik zei: jullie nemen alles al van mij af, dus ik heb het niet. "Ja, maar dit is van u." Er werd niet veel ... Ik vergeet het nooit meer: betalen, betalen, betalen, terugbetalen, terugbetalen, terugbetalen. Ik zei: "Maar met wat? Met wat? Op mijn salaris hebben jullie al beslag gelegd. Met wat? Ik ontvang niks. Met wat moet ik terugbetalen?" Maar dat was het: terugbetalen, terugbetalen.

De heer **Van Nispen** (SP):

Wist u op enig moment dat u hiertegen bezwaar kon maken?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Er stond wel in dat ik bezwaar kon aantekenen. Dat heb ik gedaan. Maar bij de Belastingdienst zeiden ze: u heeft nooit bezwaar aangetekend. Achteraf kreeg ik het allemaal in mijn dossier. Er was bezwaar aangetekend maar die bezwaren waren nooit in behandeling genomen.

De heer **Van Nispen** (SP):

Was voor u voldoende duidelijk gemaakt door de Belastingdienst hoe u bezwaar kon maken?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nou, op dat moment was voor mij niks meer duidelijk, want ik wist niet eens waarom ik iets moest terugbetalen. Je maakt bezwaar tegen iets waar je zelf geen begrip van hebt, waarvan je niet weet wat het is. Maar echte begeleiding, zo van "dit is er", was er niet. Nee.

De heer **Van Nispen** (SP):

Als ik het goed begrijp, dan zegt u: het is heel moeilijk om bezwaar te maken tegen iets waarvan je niet kunt weten wat dat dan is, waar dat

bedrag op is gebaseerd en waarom. Het was ook niet duidelijk hoe dat dan moest.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee, voor mij niet. Voor mij was dat niet duidelijk. Als ik een brief kreeg, was het niet zo van: Dulce, je moet zoveel terugbetalen op basis hiervan. Dat was het niet. Ik werd als fraudeur bestempeld, maar er werd niet aan mij uitgelegd wat ik fout had gedaan en waarom ik dat stempel kreeg. Ik was dus helemaal in de war, maar ik dacht: hoe kom ik hieruit? Dan ga je maar schrijven: help mij, laat mij geld overhouden om mijn kinderen eten te geven. Dat is het enige waarvan ik wist dat ik het moest doen. Mijn kinderen moeten eten. Ik moet overleven. Daar ging ik echt om smeken.

De heer **Van Nispen** (SP):

En dat heeft u hun gesmeekt per brief?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Per brief, handmatig.

De heer **Van Nispen** (SP):

Wat kwam daar dan voor reactie op?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Niks. Tot de dag van vandaag heb ik geen antwoord gekregen op alles wat we hebben gedaan en wat ik heb gedaan, ook niet op de aangifte die ik voor dit alles heb gedaan. Niks. Nooit één antwoord. Alles wat ik kreeg, was: je mag geen aangifte doen tegen de Belastingdienst; je moet terugbetalen. Dat waren de twee dingen waarvan ik wist dat ik ze moest doen.

De heer **Van Nispen** (SP):

Mevrouw Gonçalves Tavares, we zijn bijna aan het einde van dit gesprek. We hebben tot slot nog enkele vragen. Wanneer hoorde u nou voor het eerst dat de directeur van de kinderopvang zich schuldig had gemaakt aan fraude?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Toen ik mijn dossier kreeg en ik daarin las dat de Belastingdienst haar ging helpen in plaats van de ouders.

De heer **Van Nispen** (SP):

Wanneer kreeg u dat dossier, waarin u dit aantrof?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ik kreeg eerst het zwartgelakte dossier dat iedereen volgens mij voorbij heeft zien komen. Dat was de grootste nachtmerrie. Wij gingen als ouders een mars naar de Belastingdienst lopen met Renske Leijten op 11 november 2019. Dat vergeet ik nooit meer. Daar hebben we de overwinning mogen behalen. We zaten met z'n allen gerust te wachten, zo van: we krijgen ons dossier, vandaag komt de waarheid. Ik en andere ouders zaten thuis en zeiden in de groepsapp: ik heb m'n dossier. Renske Leijten zei: gaan jullie rustig zitten, neem de tijd, we gaan die dossiers openmaken. Nou, toen ik mijn negen dozen ging openmaken, dacht ik: ben ik nou blind? Ik dacht: adem, Dulce, doorbladeren. Alles was zwart. Alles was zwart. Alles was zwart. Toen zei ik: Renske, ik weet niet wat mij is overkomen, maar ik zie zwart voor me; volgens mij is alles zwart. Ze zei: Dulce, rustig, maak eens een video. Ik had een video-opname gemaakt en naar haar gestuurd. Toen vroeg ze: wie van jullie heeft allemaal een zwartgelakt dossier? Nou, ik, en zo begon het. Later, toen de staatssecretaris werd aangewezen, kreeg ik mijn werkelijke dossier. Dat werd toen bij mij thuis gebracht. Daarin kreeg ik te lezen hoe iemand die wél heeft gefraudeerd, hulp krijgt. Toen kwam woede in mij naar boven. Ik dacht: hoe kunnen mensen zo met elkaar omgaan? Zij frauderen en ze krijgen makkelijk hulp en wel een betalingsregeling. Haar betalingsregeling werd wel geaccepteerd. Ze werd begeleid bij wat ze moest doen om haarzelf failliet te verklaren. Dan lees je in de dossiers van de ouders: de ouders gaan we pakken, die gaan we straffen. In de tekening die ze hadden gemaakt, stond: nog eentje. Toen dacht ik: "Nog eentje? Iemand die de boel in de maling heeft genomen, had je gelijk moeten pakken, en niet de ouders."

De heer **Van Nispen** (SP):

Dus pas toen u in 2019 uiteindelijk uw dossier wel mocht inzien, werd het u duidelijk dat het de kinderopvangdirecteur was die zich schuldig had gemaakt aan fraude.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja.

De heer **Van Nispen** (SP):

Wanneer maakte de Belastingdienst u duidelijk waarom u dan als ouder beschuldigd werd van fraude?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Dat was toen de staatssecretaris werd aangewezen en zij bij mij thuis kwam.

In twee woorden heb ik te horen gekregen: excuses, je bent gekoppeld aan een kinderopvang die heeft gefraudeerd. Dat kreeg ik te horen van de directrice van de Toeslagen, die daarbij was, want er kwamen twee personen van de Belastingdienst met de staatssecretaris mee. Die hebben dat aangegeven. Toen kreeg ik een black-out, in 2018. Ik dacht dat ik nooit meer hier zou staan. Dat heeft mijn kinderen tot de dag van vandaag beschadigd. Dat kwam omdat ze zei: excuses, je bent gekoppeld aan een fraude-kinderopvang. Ik kreeg geen lucht meer. Ik kreeg geen adem meer op dat moment. Toen dacht ik: oké. Alles werd stopgezet. Er werd gezegd: zullen we de ambulance voor je roepen? Ik zei: nee. Met deze kracht ga ik nu terugvechten, want er is onrecht gedaan. En dan twee woorden: excuses, je bent gekoppeld. Er werd gezegd: we gaan je alles terugbetalen tot aan de laatste cent. Ik zei: er is geen geld meer dat dit kan terugbetalen. Er is geen geld meer dat wordt uitgekeerd dat het leed en de schaamte dat mij en alle andere ouders zijn aangedaan ... Er is niks meer wat Nederland kan doen, in ieder geval niet voor mij, want alles wat van mijn kinderen is afgepakt ... Want geld en materieel zijn te vervangen, maar moeder zijn, de tijd die ik aan mijn kinderen moest besteden, de liefde, de aandacht, de glimlach ... Mijn kinderen zagen mij ziek, terwijl ik werkte om iets terug te betalen wat wij niet hoefden te betalen. En dan zeggen ze in twee woorden: excuus, je bent gekoppeld aan een opvang die heeft gefraudeerd.

Toen was ik echt klaar. Ik dacht: oké, is dit rust of gaat de strijd nu beginnen? En daar begon de strijd. Want toen dacht ik: dan ga ik nu voor mijn gelijkheid, voor mijn gerechtigheid, niet alleen voor mij maar voor alle andere ouders en de kinderen. Want dat recht is hun ontnomen. En juist de mensen die gestraft moesten worden, zijn nog steeds vrij. Die hebben een beter leven dan wij gehad, want ik, mijn kinderen, alle andere kinderen, hebben keihard moeten werken om terug te betalen wat een ander heeft veroorzaakt. Want eigenlijk heb ik niet iets terugbetaald, maar heb ik iemands schuld betaald, waar ik eigenlijk niks mee te maken had. Je gaat werken en je brengt je kinderen naar een opvang. Je betaalt wat je moet betalen, en uiteindelijk gaan anderen, met een andere bedoeling ... En wij hebben daarvoor moeten boeten. Dat hebben ze bewust gedaan. Ze hebben bewust mensen geselecteerd en uitgekozen: alleenstaande moeders, bepaalde gebieden, sofinummers. Ik zeg: dit is bewust gekozen. Het had iedereen kunnen overkomen, iedereen die hier zit, maar dit is echt bewust. Wijken, ouders, nationaliteiten: dat is echt bewust gebeurd. Ik zeg "bewust", want ik zag in mijn dossier terug hoe ook andere ouders waren gekozen. En dan de werkwijze: "nog eentje", "nog eentje", het namen geven aan ons. Ik

heb de naam Tonga gehad. Elke opvang had een naam. Toen dacht ik: nee, dit is echt bewust.

De heer **Van Nispen** (SP):

Dat was de naam van het fraudeonderzoek?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja.

De heer **Van Nispen** (SP):

U vertelt nu over het belangrijke moment voor u dat u duidelijk werd gemaakt dat ook anderen zagen dat u geen fraudeur was. Heeft u al die jaren nooit informatie gehad van de Belastingdienst over waarom u beschuldigd werd van fraude, of over het moment dat ook bij de Belastingdienst duidelijk werd dat u geen fraudeur was?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Nee, het werd mij nooit duidelijk gemaakt, tot het dossier ... Ja, nog steeds is het voor mij niet duidelijk! Maar ik heb nu wel een richtlijn. Ik heb nu een klein beetje een beeld van wat er is gebeurd. Maar tot nu toe is het nog steeds niet duidelijk. Hoe heeft dit mij kunnen overkomen? Hoe heeft dit kunnen gebeuren in Nederland?

De heer **Van Nispen** (SP):

Had u het gevoel dat men zich bij de Belastingdienst bewust was van de effecten op u en uw leven?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Ja, en dat is ook terug te lezen. Want als je er niet bewust van was of ... Er was een team gecreëerd. Het was immers een fraudeteam. Die mensen zijn volgens mij dus gespecialiseerd of getraind om dit te doen. Dus zoals ik net al zei: ze wisten wel wat ze aan het doen waren. Dat is ook terug te lezen.

De heer **Van Nispen** (SP):

Op welk moment dacht u nou: nu is er eindelijk iemand die in de gaten heeft dat mij onrecht is aangedaan?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Renske Leijten. Echt waar, de mensen die zich hiervoor hebben ingezet ... Zij is toen naar Rotterdam gekomen. Ze keek ons in de ogen. Toen was er een

binding. Ik vroeg aan haar: gaat dit goedkomen? Ze zei: jawel. Ik vroeg: weet je het zeker? Ze zei: het gaat niet om wat ik wil, maar om wat jullie willen; het is jullie ding. Toen hadden we een binding. Als een team zijn we toen vooruitgegaan. We wisten niet waar we aan begonnen. Alhoewel, dat wisten we wel, maar we gingen. We hadden niks, maar we hadden elkaar. Zij heeft toen die binding met ons gemaakt, en daarna Pieter Omtzigt en Azarkan. Zij zeiden: we gaan jullie niet in de steek laten. Hij zei tegen mij: I got your back. Toen dacht ik: oké, we staan er niet alleen voor. Toen kreeg ik kracht. Ik dacht: Dulce ... Deze kracht kwam ook niet alleen maar van hen, maar ook van God. In 2008 – sorry dat ik naar die tijd ga – was ik in m'n huis neergevallen van de stress. Toen was ik echt dood. En toen ik bijkwam en besepte dat ik een kans had om te leven, zei ik: God, u bent degene die voor me gaat, die voor me is, die naast me is en die achter me is. Azarkan zei: we got your back. Renske Leijten zei: we hebben een binding. Pieter Omtzigt zei: we gaan dit doen. Toen dacht ik: dit is een drie-eenheid. Toen ging ik weer leven. Toen gingen wij als team weer leven. Toen was er kracht. Toen zagen we weer licht. Zo zijn we toen gaan lopen.

De heer **Van Nispen** (SP):

Helemaal tot slot. Hoe gaat het nu met u?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Tja, ik doe mijn best. Ik heb kracht in mij. Ik kan en wil dit afsluiten. Dit is straks klaar, maar ik wil weten: wie ga ik worden en wie gaan mijn kinderen worden? Ze komen goed terecht, want ik weet dat de God die er is daarvoor gaat zorgen. Maar als dit afgesloten is, wil ik echt mezelf gaan leren kennen: de nieuwe Dulce, na de toeslagenaffaire.

De heer **Van Nispen** (SP):

Dank u wel.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Jullie bedankt.

De heer **Van Nispen** (SP):

Ik geef het woord weer aan de voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel, mevrouw Gonçalves Tavares. Ik heb nog een paar slotvragen. Daarna is dit verhoor eigenlijk alweer voorbij. U gaf zelf net iets aan over de enquête. Waarom is deze enquête voor u belangrijk?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Het is niet alleen voor mij, maar ook voor de toekomst belangrijk dat hier echt onderzoek naar wordt gedaan. Want er is onrecht gedaan – echt waar. Heel Nederland mag zien dat er onrecht is gedaan aan heel veel onschuldige mensen. Jullie moeten echt een onderzoek doen, want als ik en alle andere ouders dit echt hadden gedaan, dan waren wij gestraft. Je mag niet ongestraft levens, gezinnen of kinderen van mensen afpakken. Er zijn echt gezinnen uit elkaar gehaald. Dat mag niet. Iedereen is ouder geworden voor de binding van het gezin. Maar hierdoor zijn ze uit elkaar gehaald. Kinderen moeten weer bij hun ouders terugkomen. Mensen moeten hun levens weer terugkrijgen. Je kiest er namelijk niet voor om moeder te worden zodat de overheid gaat bepalen wat er met jouw kinderen, jouzelf en jouw huis gaat gebeuren. Ik hoop dat dit onderzoek dingen gaat herstellen, want dat is nodig.

De **voorzitter**:

Wat heeft alles wat u heeft gemaakt met het vertrouwen in de overheid gedaan?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Kan ik wel geloven in een overheid? Dat weet ik niet.

De **voorzitter**:

Wat zou u tegen Nederland willen zeggen over wat u heeft meegemaakt, misschien een les of een soort wijsheid?

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:

Geloof het volk, want niet iedereen staat daar om te frauderen. Niet iedereen staat daar om misbruik te maken, want er waren hardwerkende moeders, gezinnen, die echt gingen voor een leven voor hun kind. Die hebben ze kapotgemaakt. Ik vind en ik denk dat iedereen vrij is geboren om te kiezen, en hier hadden wij geen keus. Ze zeggen dat Nederland een vrij land is. Iedereen is vrij. Maar ik hoop dat Nederland de toeslagenaffaireouders niet ziet als zielig, want we zijn geen zielige mensen. We zijn sterke mensen. "O, daar komen ze weer." Nee. Er is echt iets goed misgegaan en dat mogen ze echt gaan herstellen.

De **voorzitter**:

Dank u wel. U bent een moedige vrouw. Wij hopen dat die glimlach die u ooit had weer terugkomt.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Jawel, die gaat wel terugkomen.

De **voorzitter**:
Dat denk ik ook zomaar.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Met de kracht van de Heer komt alles weer goed.

De **voorzitter**:
We zijn aan het einde gekomen van dit verhoor. Namens de
enquêtecommissie danken wij u hartelijk voor dit verhoor. Ik sluit hierbij ook
de vergadering. Dank u wel.

Mevrouw **Gonçalves Tavares**:
Dank jullie wel.

Sluiting 11.10 uur.
